

того, держава, очікуючи підвищення продуктивності праці в майбутньому, має збільшити інвестиції в навчання. Сьогодні Україна займає 43 місце серед 177 країн світу за рівнем доступу до освіти. Рішенням цієї проблеми є збільшення фінансування освітніх програм, розвиток міжнародних програм з обміном студентами, міжнародні наукові конференції і участь в них вітчизняних освітян тощо.

Щодо пропозицій мотивації підприємств до інвестування в людський капітал, такими слід вважати наступне:

1) держава має запровадити механізми заохочення підприємств до інвестування в людський капітал економічними методами. Ними можуть бути як зменшення оподаткування в залежності від рівня проведеного навчання робітників, так і часткове компенсування затрат на навчання персоналу;

2) запровадження системи отримання студентами інформації про те, в яких професійних і особистісних якостях співробітників зацікавлені сучасні роботодавці України;

3) створити електронний «ринок необхідних працівників» та доводити інформацію про тенденції розвитку вакансій, на які буде попит у найближчі роки;

4) запровадити семінари роботодавців з роз'яснення важливості розвитку свого персоналу для отримання прибутків від зростаючої якості роботи працівників після навчання, підвищення престижності підприємства для нових молодих кадрів у зв'язку з таким іміджем підприємства тощо.

Література

1. Грішнова О. Людський капітал: формування в системі освіти і професійної підготовки/ Економіка, фінанси, право. – 2001 № 12 с. 11-22.
2. The Global Competitiveness Report 2010–2011: [звіт / за ред. К. Шваба (Klaus Schwab)]. – World Economic Forum within the framework of the Centre for Global Competitiveness and Performance 2010. – 516 с.
3. Трудовий потенціал – важливий чинник соціально-економічного розвитку України. [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=92463436.
4. Доклад о развитии человека 2010. Реальное богатство народов: пути к развитию человека. – Опубликовано для Программы развития Организации Объединенных Наций (ПРООН). – Издательство «Весь Мир», 2010. – 244 с.

Москвінова В. В.

Науковий керівник – Лизунова О.М.

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЛІЗИНГОВИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ

В умовах глобалізації і науково-технічного прогресу наша держава стала на шлях глибоких політичних, соціально-економічних та правових змін. Задля повної інтеграції країни у світову спільноту та забезпечення гідних життєвих умов населення, уряду необхідно вирішити ряд проблем, головною з яких залишається розробка нової парадигми розвитку національної економіки. Система виробництва, що функціонує на території України, не спроможна забезпечити достатній конкурентний рівень українській продукції на світовому ринку, через її завищену собівартість. Таким чином, постає питання про необхідність модернізації та технічного переоснащення виробництва, що у свою чергу, породжує ширшу проблему – брак фінансування. На сьогоднішній день, поширеною світовою практикою вирішення проблеми недостатнього фінансування є лізинг. Таким чином, розвиток і функціонування ринку лізингу в Україні є дуже актуальним.

Метою даної статті є дослідження проблем функціонування лізингового ринку в Україні та розробка пропозицій щодо їх усунення.

У загальному розумінні, лізинг – це передача власником зацікавленій особі господарської (технічної) продукції на умовах платності, строковості та зворотності. Лізинг розглядають як новий вид фінансування, що має ряд переваг перед купівлею чи кредитом [1,3]. Лізинг сформувався на основі оренди. Однак, бурхливий розвиток лізингової практики спричинив виникнення нових його форм. На сьогодні, лізинг являє собою синтез оренди, кредиту та купівлі-продажу товару. Механізм лізингу у різних країнах схожий, однак, існують деякі особливості.

На світовому ринку лізинг – давно відоме та звичне явище, однак для України ця економічна категорія відносно нова. Безперечно, на території нашої держави функціонує ринок лізингових послуг, який, на відміну від закордонних ринків, на даний момент, лише починає період укріплення та розвитку. Лізингові відносини в Україні регулюються Законом України «Про лізинг» від 11 грудня 2003 р.

Проаналізуємо динаміку розвитку лізингового ринку за 2005-2011рр. по категоріям «кількість лізингових угод», «вартість лізингових угод» (рис.1).[2]

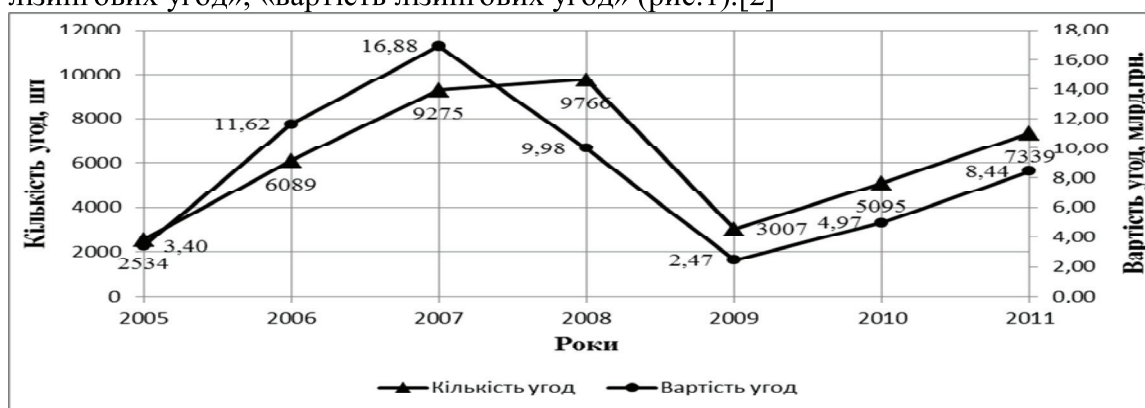

Рис.1 – Динаміка зміни кількості та вартості лізингових угод

У 2006 році, порівняно з 2005 роком, кількість лізингових угод зросла на 3555 одиниць (140,3%), а їх вартість збільшилась на 8,22 млрд. гривень (241,7%). У 2007 році, порівняно з 2006 роком, кількість лізингових угод збільшилася на 3186 одиниць (52,3%), а їх вартість зросла на 5,26 млрд. гривень (45,3%). У 2008 році, порівняно з 2007 роком, кількість лізингових угод зросла на 491 одиницю (5,3%), а їх вартість зменшилась на 6,9 млрд. гривень (40,8%). У 2009 році, порівняно з 2008 роком, кількість лізингових угод зменшилася на 6759 одиниць (69,2%), а їх вартість зменшилася на 7,51 млрд. гривень (75,3%). У 2010 році, порівняно з 2009 роком, кількість лізингових угод зросла на 2088 одиниць (69,4%), а їх вартість збільшилася на 2,5 млрд. гривень (101,2%). У 2011 році, порівняно з 2010 роком, кількість лізингових угод зросла на 2244 одиниці (44,1%), а їх вартість зросла на 3,47 млрд. гривень (69,8%). Що стосується зміни вартості лізингових послуг, то аналіз відсоткових показників приросту кількості та вартості відображає більш швидке здорожчання лізингових послуг порівняно зі збільшенням їх кількості. Це пояснюється дією інфляційного механізму.

Наведений графік надає можливість умовно розбити ринок лізингу України, на чотири етапи:
 2005 - 2007 роки – активний розвиток;
 2007-2008 роки – період стагнації;
 2008-2009 роки – регресія (спад);
 2009 - 2011 роки – поступовий розвиток.

Подібна ситуація на лізинговому ринку була спричинена складною економічною ситуацією, що склалася на світових теренах у цілому, та в Україні конкретно. Період регресії співпадає із початком світової економічної кризи, падінням курсу гривні та скрутним соціальним становищем. Фактично, лізинговий ринок пройшов повний економічний цикл і зараз розпочинає новий.

Для того щоб дослідити структуру лізингового ринку України, визначимо найпоширеніші об'єкти (предмети) лізингових угод [2]. Це допоможе виділити попит на послуги лізингу, що, у свою чергу, відобразить шляхи перспективного розвитку ринку. Для цього аналізу оберемо період розвитку ринку, тобто 2009-2011 роки, за результатами якого побудуємо графік (рис. 2).

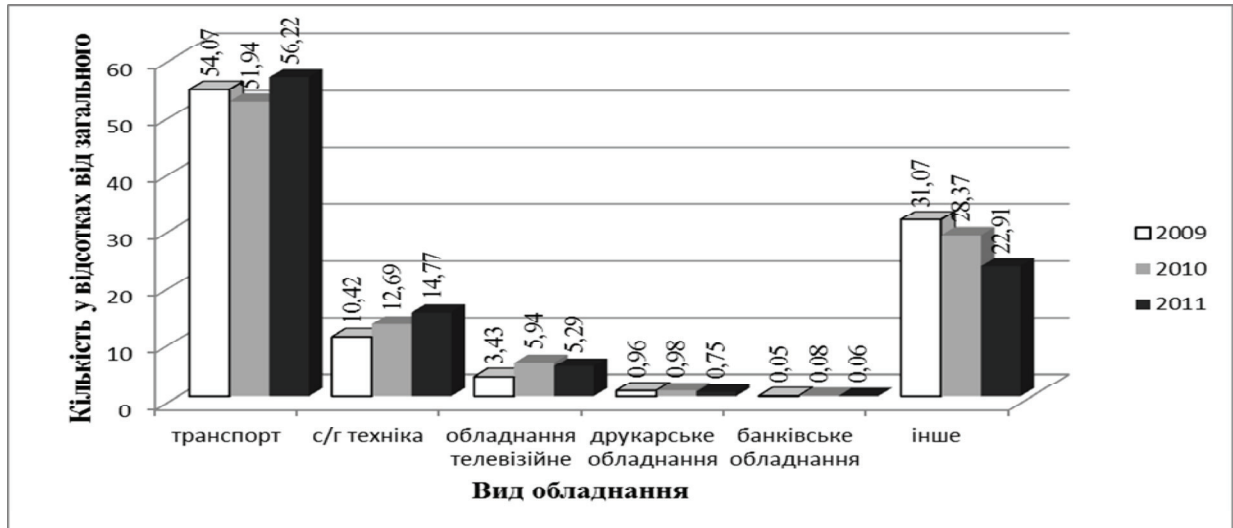

Рис. 2 – Розподіл договорів лізингу за видом обладнання

Таким чином, найпоширенішими товарами, які беруть у лізинг є: транспортні засоби, сільськогосподарська техніка та різноманітне обладнання і прилади, оновлення яких спричиняється науково-технічним прогресом. Дані вподобання споживачів можна пояснити швидким моральним старінням існуючої техніки та необхідністю її модернізації. Цілеспрямоване споживання вказаних товарів є результатом вимог сучасного світу до його громадян. Загалом, український ринок лізингу орієнтований на малий та середній бізнес, тобто на приватних підприємців або фізичних осіб.

Доцільно проаналізувати джерела фінансування лізингових операцій [2]: в загальному обсязі (рис.3).

На основі всього вищенаведеного, узагальнимо основні моменти:

Лізинговий ринок в Україні пройшов період розвитку, стагнації та регресії, тобто, повний економічний цикл, обумовлений зовнішніми причинами. На сьогодні, спостерігається тенденція збільшення кількості лізингових угод та помірне здорожчання їх вартості, таким чином, лізинговий ринок знову ввійшов у фазу розвитку. Зростання цін на лізингові угоди обумовлене не лише збільшенням їх кількості, а й наявною в країні інфляцією. Однак, збільшення ціни у період 2009-2011 років порівняно менше, ніж у 2005-2007 роках. Це свідчить про налагодження діяльності ринку лізингу за рахунок становлення механізму «попит-пропозиція».

Структуру лізингового ринку переорієнтовано на потреби приватних підприємців, представників малого та середнього бізнесу, а також на фермерські господарства та фізичних осіб,

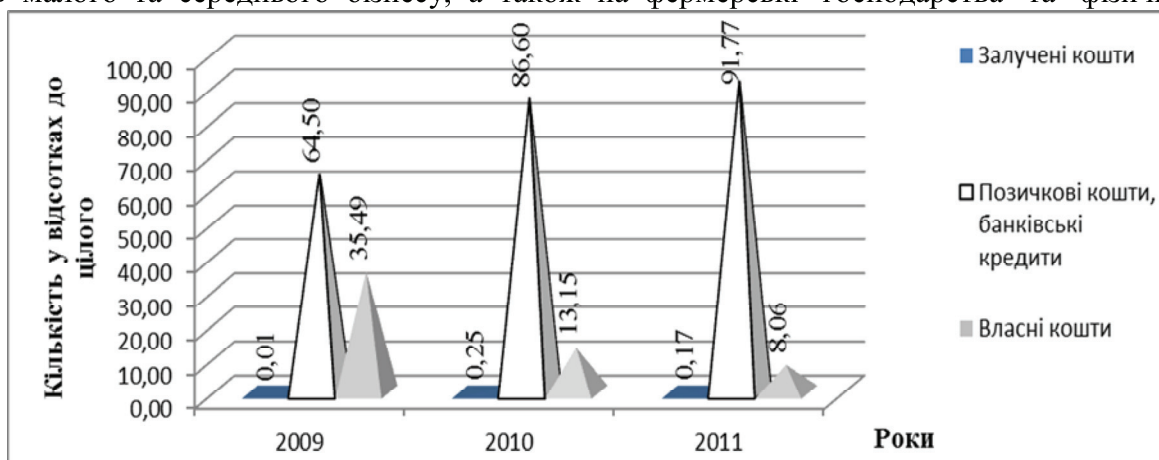

Рис.3 – Джерела фінансування лізингових операцій

зайнятих у сільському господарстві. Така диспропорція спричинена моральним старінням техніки та обладнання в умовах швидкого науково-технічного прогресу. Методика лізингу дозволяє отримувати необхідну продукцію за гнучкою системою виплат.

Фінансування лізингової діяльності здійснюється, в основному, за рахунок позичок та банківських кредитів. Це свідчить про нестачу власного капіталу задля здійснення операції лізингу. Таким чином, до угоди залучаються банки, що, у свою чергу, створює додаткові податкові відрахування у державний бюджет. Отже, розвиток лізингової діяльності є вигідним як для лізингодавців, лізингоодержувачів, так і для продавців та держави.

Висновки. Проаналізувавши наукові праці та зробивши власні висновки, можна виділити такі способи вирішення проблем лізингового ринку України:

- розумна грошово-кредитна політика Національного банку України спрямована на зменшення рівня інфляції шляхом припинення грошової емісії;
- усунення протиріч у законодавстві стосовно лізингу, узгодження його з міжнародними нормами;
- реформування податкового законодавства в частині стимулювання лізингових операцій – запровадження пришвидшеної норми амортизації для об'єктів лізингу, надання інвестиційних пільг при оподаткуванні прибутку підприємств, застосування спрощеної процедури повернення майна;
- стимулювання розвитку інфраструктури ринку лізингових послуг;
- розвиток системи гарантій та страхування предметів лізингу;
- розробка комплексу заходів для збільшення іноземних інвестицій під програми лізингу [3, с.184-188];
- реклама лізингових послуг, тощо.

Слід зазначити, що вирішення проблем лізингу в Україні вимагає комплексного підходу й можливе лише за умови прийняття програми розвитку лізингового ринку. Стратегія розвитку повинна ґрунтуватися як на досвіді закордонних, так і на особливостях національного ринків лізингу. Необхідно враховувати потреби споживачів, але, у той же час, розвивати всі види лізингу задля уникнення дисбалансу.

Література

1. Закон України «Про внесення змін до закону України «Про лізинг» від 11 грудня 2003р.» №1381-ХV/Верховна рада України.-Урядовий кур'єр.-2004.- №8
2. Асоціація «Українське об'єднання лізингодавців» [Електронний ресурс]- Режим доступу: www.leasing.org.ua.
3. Бадзим О.С., Древуш А.Р. Удосконалення функціонування ринку лізингових послуг // Актуальні проблеми економіки. – 2010. - №9(111). - С.184-188.

Нагуляк М., Лизунова О. М.

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ АУТСОРСИНГУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

В умовах нестабільного зовнішнього середовища, що характеризується інфляційними процесами, обмеженістю джерел фінансування виробничої діяльності, недосконалим нормативно-правовим регулюванням, особливо актуальними стають питання забезпечення підприємств необхідними ресурсами, їх ефективного використання та вибору оптимальних джерел фінансування. Від цього залежать можливості виконання виробничої програми, дотримання своїх обов'язків, забезпечення стійкого фінансового положення та утворення умов для подальшого конкурентоспроможного розвитку. В сучасних умовах аутсорсингові схеми стали однією з невід'ємних складових успішних бізнес-стратегій. Таким чином, дослідження механізму управління аутсорсингом є дуже актуальним.